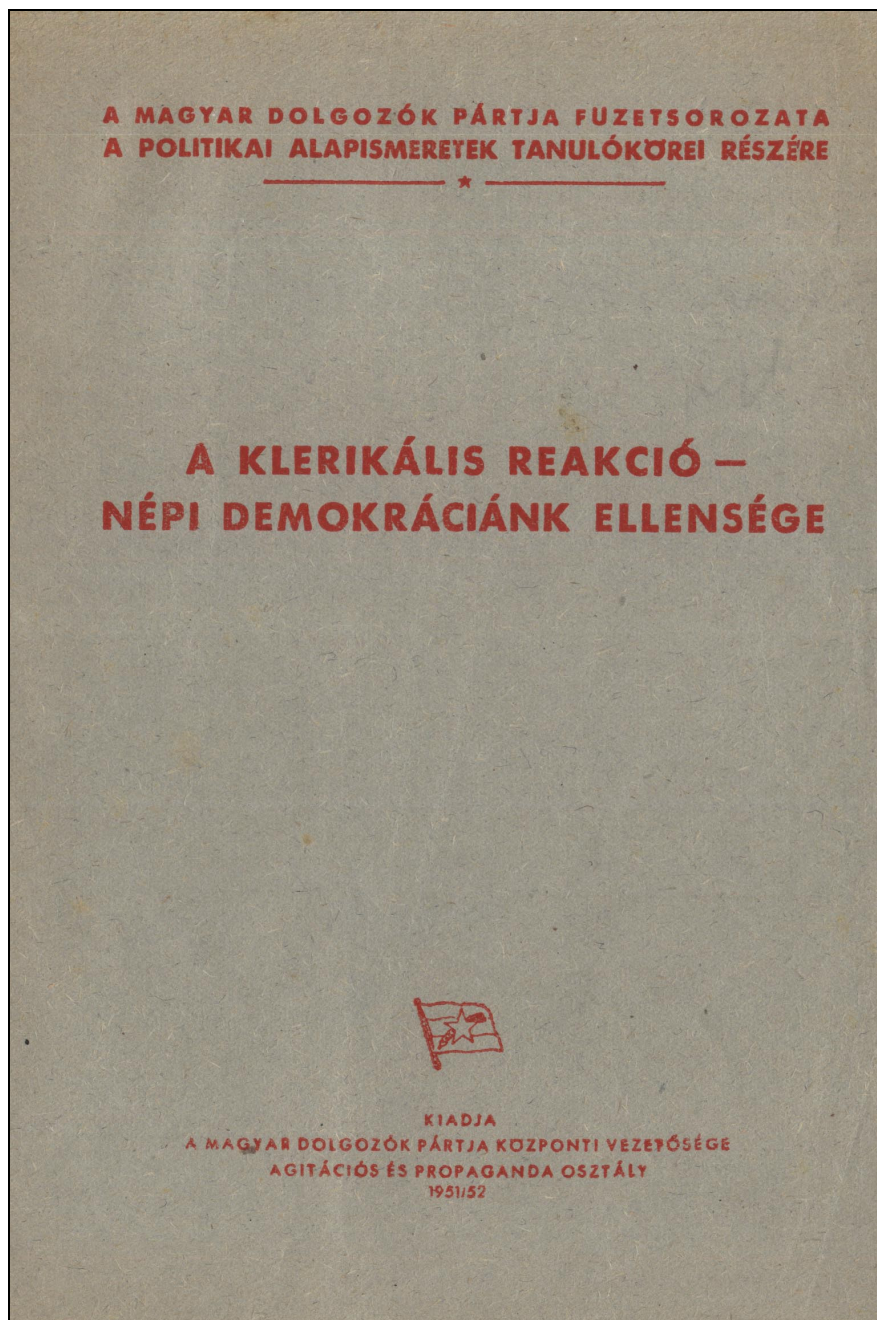

Magyar Dolgozók Pártja

A klerikális reakció – népi demokráciánk ellensége

mű a Pázmány Péter Elektronikus Könyvtár (PPEK)
– a magyarnyelvű keresztény irodalom tárháza – állományában.

Bővebb felvilágosításért és a könyvtárral kapcsolatos legfrissebb hírekért
látogassa meg a <http://www.ppek.hu> internetes címet.

Impresszum

Magyar Dolgozók Pártja A klerikális reakció – népi demokráciánk ellensége

A Magyar Dolgozók Pártja füzet sorozata
A politikai alapismeretek tanulókörei részére

A könyv elektronikus változata

Ez a publikáció az azonos című füzet elektronikus változata. A füzet 1951/52-ben jelent meg a Magyar Dolgozók Pártja Központi Vezetősége Agitációs és Propaganda Osztálya *A politikai alapismeretek tanulókörei részére* című füzet sorozat keretében. Az elektronikus kiadás Tóbiás József, a Magyar Szocialista Párt (a Magyar Dolgozók Pártja jogutódja) elnökének az engedélyével készült.

Tartalomjegyzék

Impresszum	2
Tartalomjegyzék	3
Bevezetés	4
Az egyházi reakció a magyar nép szabadsága és függetlensége ellen.....	5
Az egyházi reakció – a Horthy-rendszer támasza.....	5
Az egyházi reakció a felszabadulás után	6
Összeesküvés a nép ellen.....	7
Megegyezés államunk és az egyház között	7
A Mindszenty-Grósz-összeesküvés célja.....	8
Reakciós törekvések a többi felekezet egyházaiban	12
A vatikán az amerikai imperializmus szolgálatában.....	13
A Vatikán nem veti meg a földi javakat	13
A Vatikán ellensége a békének.....	14
A Vatikán az imperialisták kémszervezete	15
Harc a klerikális reakció ellen.....	17
Központi Vezetőségünk határozata a klerikális reakció elleni harcról.....	18
Magánügy-e a vallás?	18
Világnézetünket türelmes felvilágosító munkával terjesztjük	20
Kérdések	23

Bevezetés

A Magyar Dolgozók Pártja kemény harcokban vezeti népünket a szocializmus felé. A volt gyárosok és nagybirtokosok, a levitézlett szolgabírák és horthysta katonatisztek, a volt csendőrök és a kulákok minden erejükkel arra törekednek, hogy megzavarják építómunkánkat, hogy gátolják előrehaladásunkat ezen az úton.

A béke, a szabadság, a szocializmus ellenségeinek első sorában áll a klerikális reakció, az amerikai imperialisták ügynöksége, a kizsákmányolók támasza.

Mit jelent az, hogy klerikális reakció?

A klerikalizmus olyan politikai irányzat, amely az imperialistákat, a tőkés kizsákmányolókat támogató egyház és papság gazdasági és politikai hatalmának megszilárdítására és növelésére törekszik. Reakciónak – a politikában – a társadalmi haladással való szembenállást, a régi, pusztulásra ítélt társadalmi rendszer visszaállítására irányuló törekvést nevezzük.

A klerikális reakció tehát az egyház leple alatt gyülekező néPELLenes elemek tevékenysége, amelynek célja a népi demokrácia megdöntése, a régi elnyomó nagybirtokos és tőkés-rendszer – és ezen belül a reakciós főpapok politikai és gazdasági hatalmának – visszaállítása.

Az egyházi reakció a magyar nép szabadsága és függetlensége ellen

Az egyház vezetői évszázadok óta a népet elnyomó, kizsákmányoló uralkodó osztályhoz tartoztak. Hatalmas földbirtokok felett rendelkeztek és részesei voltak a politikai hatalomnak. A magyar nép szabadságát és függetlenségét sárbatipró, az országot gyarmattá tevő osztrák uralkodóház is hatalmas birtokokat, politikai kiváltságokat adott az egyház vezetőinek. Ez a magyarázata annak, hogy valahányszor a dolgozó nép kizsákmányolói ellen fordult, vagy hazája függetlenségének kivívására fegyvert fogott, mindig szembe találta magát az egyház vezetőivel.

Az 1514-es parasztfordalom idején, amikor a kiszípolozott, agyongyötört parasztság Dózsa György vezetésével harcba szállt elnyomói ellen – a nemesség oldalán ott álltak a főpapok; együtt irtották tüzzel-vassal az emberibb életért harcoló parasztokat.

Amikor II. Rákóczi Ferenc harcba hívta a magyar népet az osztrák elnyomás ellen, a nemzeti függetlenség kivívásáért, az egyház vezetői a Habsburgok mellett, a magyar nép szabadságharca ellen foglaltak állást. Az egyház vezetői voltak a magyar népet elnyomó osztrák Habsburg-uralom főtámasza. Az 1848–49-es szabadságharc alatt az egyház hivatalos irányítói, Hám János hercegprímással az élen – a nemzeti függetlenségünkre, szabadságunkra törő osztrák hadakat támogatták, sőt támogatásukra szólították fel a magyar népet is. Az 1849. január 20-án kelt pásztorlevél kijelenti, hogy a császári csapatok fővezérének, a magyar szabadság vérbefojtójának „... *magas rendeleteit nemcsak elfogadni, hanem pontosan teljesíteni, sőt a parancs alatt levő cs. kir. hadseregek támogatása által üdves céljainak kivételére segédkezet nyújtani tartozunk*”. Amikor pedig sikerült a dicső magyar szabadságharcot leverni, a katolikus egyház vezetői nyíltan ünnepezték az ellenség győzelmét. Scitovszky János hercegprímás, akit a szabadságharc kormánya elődjével, Hámmal együtt hazaárulónak nyilvánított, két nappal az aradi vértanúk kivégzése előtt hálaadó istentiszteletet tartott „*a forradalmi háborúk szerencsés megszüntetéséért és az óhajtott szent békének visszaállításáért*. Magyarul: a szabadságharc leveréséért.

Amikor a kapitalizmus rohamos fejlődésnek indult Magyarországon és sorra alakultak a nagy gyárak és bankok, az egyház vezetői a mérhetetlen egyházi vagyon jelentős részét különböző tőkésvállalkozásokba fektették. Ezzel egyre nagyobbra növelték az egyház vagyont és politikai befolyását is. Az egyház vezetői minden erejükkel üldözték a kialakuló munkásosztály és a szegényparasztság mozgalmait.

Az első világháború idején a főpapság egyetlen szóval sem tiltakozott az esztelen vérontás ellen, sőt támogatta az osztrák és magyar uralkodó osztályok idegen érdekekért folyó rablőháborúját.

Az egyházi reakció – a Horthy-rendszer támasza

A nemzetpusztító Horthy-rendszert ugyanúgy támogatta az egyház, mint annak idején a Habsburgokat. Az egyházi birtok a Horthy-korszakban meghaladta az egymillió holdat. A katolikus egyházé volt a Nemzeti Hitelintézet és a Nemzeti Takarékpénztár részvénytöbbsége. A Hitelbank igazgatóságában ott volt a zirci apátság megbízottja, a Kereskedelmi Bankéban pedig a cisztercita rend képviselője.

A gazdasági hatalom mellett nagy politikai befolyással is rendelkezett az egyház, amely mélyen be volt építve a reakciós és fasiszta pártokba. A felsőházban és a parlamentben bőven jutott hely az egyház képviselőinek. Az egyház vezetői nemcsak a dolgozók elnyomásában, de uszító háborús külpolitikájában is támogatták a Horthy-rendszert. Támogatták az olasz és

német fasizmussal kötött szövetséget: szívvel-lélekkel támogatták a Szovjetunió ellen indított rablőháborút.

Az egyház nem emelte fel szavát Szálasiék rémuralmával szemben sem. Ellenkezőleg. Mindszenty, aki akkor veszprémi püspök volt, így írt a nyilasbanda vezéről, a gonosztévő Szálásiról: „... az az államférfi, aki lelki gyakorlatokon vett részt és buzgó katolikus életet él”.

Az egyházi reakció a felszabadulás után sem hagyott fel e reakciós politikájával s igyekezett visszaállítani régi gazdasági és politikai befolyását.

Az egyházi reakció a felszabadulás után

Az egyházi reakció a felszabadulás első percétől kezdve mereven szembeszállt népi demokratikus államunk minden intézkedésével. Rákosi elvtárs világosan, cáfolhatatlanul feltárta ennek a magatartásnak igazi okát: „*Ennek az ellenállásnak politikai és nem vallási okai vannak. A mi ellentétünk Mindszentyékkel szemben abból származik, hogy mi kiosztottuk 700.000 földnélküli között a grófok és püspökök földjét, ők pedig el szeretnék kergetni az újgazdákat, megint béreseket és zselléreket csinálnának belőlük, s a földet visszaadnák Eszterházy hercegnek meg önmaguknak is. Mi a gyárakat, bányákat átadtuk az államnak, ők a régi tőkészeknek szeretnék visszaadni.*”

Ez volt az oka annak is, hogy az egyházi reakció – Mindszenty vezetése alatt – elkeseredetten támadta a földreformot, bár államunk a földreform során 180.000 holdat meghagyott az egyház földbirtokaiból.

A földreformot nemcsak azért támadta Mindszenty és az egyházi reakció, mert az egyház anyagi alapját féltette, hanem azért is, mert a földosztás halálos csapást mért a földesurak és a főpapok gazdasági és politikai hatalmára.

Ezért támadta a köztársaság kikiáltását is. A köztársaság létrehozása semmivé tette azt a reménységét, hogy „törvényes” formák között hozzák vissza a magyar nép nyakára az osztrák Habsburg-házat.

Az egyházi reakció szoros szövetségre lépett a földjüket veszített nagybirtokosokkal, népgyűlölő szolgabírákkal, nyugatos tisztekkel, bankárokkal, gyárosokkal – a nép minden rendű és rangú ellenségével. Így tették lehetővé, hogy a megdöntött kizsákmányoló osztályok fedőszervként használhassák fel az egyházat. Így tették lehetővé, hogy a nép ellenségei megbújhassanak a papi talár mögött.

Különösen kiélezte a harcot Mindszenty az iskolák államosítása idején.

Mindszenty pásztorleveleinek szellemében uszított a pócspetri plébános is. Ennek az aljas uszításnak volt az eredménye, hogy Pócspetrin megölték népi demokratikus rendőrségünk egy tagját.

Az imperialisták zsoldjába szegődött, háborúról és amerikai megszállásról ábrándozó egyházi reakció veszett ellensége a hazánkban egyre szélesebben kibontakozó és egyre szervezettebbé váló békemozgalomnak. Amikor népünk milliói tettek hitet aláírásukkal a stockholmi békefelhívás mellett – az egyházi reakció a békeívek aláírása ellen uszított.

Az egyházi reakció tehát azt akarta, hogy – mint Koreában, úgy nálunk is – bombák pusztítsák el a házakat, a gyárak füstölgő romhalmazzá váljanak, békés munkások és parasztok, öregek és ártatlan gyermekek tömegeit gyilkolják halomra.

Amikor hazánkban egyre szélesebben bontakozott ki a munkaverseny és a Sztahanov-mozgalom, a klerikális reakció minden követ megmozgatott dolgozóink nagyszerű munkalendületének lefékezésére. A dolgozók azonban, akik tudják, hogy a szocialista munkaverseny a munka helyesebb megszervezésével, új munkamódszerek kidolgozásával nem megnehezíti, de megkönnyíti a munkát – a munkaverseny fokozásával feleltek az egyházi reakció mesterkedéseire.

Aknamunkát indított az egyházi reakció a termelészövetkezeti mozgalom ellen is. Az ellenség tisztában van azzal, hogy a termelészövetkezeti mozgalom fejlődése dolgozó parasztságunk felemelkedését, népi demokráciánk erősödését, a kulák kizsákmányolás végét jelenti. Ezért támadja dühödten a termelészövetkezeteket és ebből nem maradt ki az egyházi reakció sem.

Összeesküvés a nép ellen

Mindszenty jól tudta, hogy a belső reakció erőivel a nép uralmát soha meg nem dönthetné; hogy munkásosztályunk és dolgozó parasztságunk, ha kell, testével is megvédi államát, gyárait, földjét. Idegen segítség után nézett tehát, idegen szuronyok segítségével akarta visszahozni a nagybirtok és a nagytőke letűnt világát. Ennek érdekében kapcsolatot teremtett az amerikai imperialistákkal, akiknek világuralmi, háborús törekvései megegyeztek Mindszenty terveivel. Mindszenty kétszeresen is gyarmattá akarta tenni hazánkat: egyrészt az amerikai imperialisták, másrészt a Habsburg-uralom visszaállításával.

Mindszenty állandó kapcsolatban állt az amerikai követséggel. Sürgette az amerikai csapatok bevonulását Magyarországra. Közben pedig minden rendelkezésére álló eszközzel uszított népi demokráciánk ellen, igyekezett megbontani a magyar nép egységét.

Mindszentyék nem álltak meg a terv-kovácsolásnál, a háborús uszításnál, a rémhírterjesztésnél; közönséges kémvizsgálat teljesítésére is vállalkoztak. Mindszenty és titkára, Zakar András a magyar állam gazdasági és politikai kérdéseiről egész sor bizalmas jelentést küldtek idegen hatalmaknak. Mindszenty árulása és kémkedése fejében egy esztendő leforgása alatt több mint 50 ezer dollár judáspénzt kapott az imperialistáktól.

Demokráciánk vasökle azonban lesújtott erre a hazaáruló bandára. Mindszentyt és társait letartóztattuk és bíróság elé állítottuk. A külső és belső ellenség elsősorban a Vatikán – nagy zenebonát csapott a letartóztatás hírére. Rágalmazásról, vallásüldözésről, Mindszentyék ártatlanságáról hazudoztak összevissza. A tárgyaláson feltárt bizonyítékok azonban megcáfolták az ellenség rágalmaival. Előkerültek Mindszenty feljegyzései, az amerikai követtel való levelezése, a kémjelentések mindmegannyi vádirat a hazaáruló Mindszenty és gazdáinak ellen. A bizonyítékok súlya alatt Mindszenty sem tagadhatta összeesküvését, aljas árulását.

Lényeges szerepe volt az egyházi reakciónak a magyar nép ellen szőtt többi összeesküvésben is. Amint ez a Rajk-per során kiderült, az imperialisták és a Vatikán összehangolták a Rajk-banda és a klerikális reakció tevékenységét. A Standard-gyárba beépült imperialista ügynökök, kártevők között is ott volt a fekete reakció embere: Just István prépost, aki 1946. óta kémkedett az imperialisták részére.

Megegyezés államunk és az egyház között

Mindszenty letartóztatása és vallomása nagyrészt leleplezte az egyházi reakció aljasságát és elvetemültségét. A vallásos dolgozók tömege, sőt az alsópapság egy jelentős része is követelte, hogy a megegyezés elől mereven elzárkózó főpapok fogadják el népi demokráciánk rendjét. Az egyház vezetőinek be kellett látniuk, hogy nemcsak híveikkel, de papjaik egy jelentős részével is szembekerülnek, ha továbbra is nyíltan szemben állnak népi demokráciánkkal. Így került sor 1950. augusztusában az állam és az egyház közötti megegyezésre.

A megegyezés értelmében a püspöki kar vállalta, hogy állampolgári kötelességének megfelelően elismeri és támogatja Népköztársaságunk államrendjét, Alkotmányát és ami ebből következik – az egyház törvényei alapján eljár azok ellen az egyházi személyek ellen, akik államunk rendjével, szocialista építőmunkánkkal szembefordulnak.

A továbbiakban a püspöki kar kötelezte magát arra, hogy felhívja a katolikus hívőket: tevékenyen vegyék ki részüket az ötéves terv megvalósításának munkájából. Külön felhívja a püspöki kar a papokat arra, hogy ne helyezkedjenek szembe falun a termelőszövetkezeti mozgalommal és támogassák a békéért folyó mozgalmat.

A megegyezés alapján kormányunk hozzájárult 8 katolikus egyházi iskola visszaadásához és vállalta, hogy 19 éven keresztül anyagi támogatást is nyújt a katolikus egyháznak.

A megegyezés lehetővé tette, hogy azok a katolikus hívők, akiket a megegyezés hiánya bizonyos fokig visszatartott a békéért és a szocializmusért folyó munkától, teljes erővel kapcsolódjanak abba a küzdelembe, amelyet e nagy célokért folytatunk.

Az egyházi reakció azonban a megegyezés után sem szüntette be támadásait. Ellenkezőleg. Igyekezett kihasználni a megnyugvást, melyet a megegyezés keltett és titokban tovább folytatta ellenséges tevékenységét, sőt a Mindszenty által megkezdett hazaáruló összeesküvést is. Mindszenty és közvetlen bűntársai lakat alá kerültek; de a gyalázatos, népellenes összeesküvésnek akadt folytatója Grósz József kalocsai érsek személyében.

Grósz József összeesküvése bebizonyította, hogy a főpapok egy része csak azért egyezett meg a kormánnyal, hogy elaltassa éberségünket, hogy a megegyezés leple alatt orvtámadásra készüljön népünk és hazánk ellen.

A Mindszenty-Grósz-összeesküvés célja

Mindszenty még 1948-ban megbízást adott egy hírhedt ellenforradalmárnak, dr. Bozsik Pál plébánosnak, hogy dolgozza ki az összeesküvés programját. Dr. Bozsik Pál a megbízatást elvállalta és a szervezkedés haladásáról rendszeresen tájékoztatta a népellenes, összeesküvő főpapot.

Mindszenty azonban sejtette, hogy a nép egyre erősödő hatalma már nem tűri sokáig hazaáruló tevékenységét, s közeli letartóztatásával számolt. Ezért magához hívatta Grósz Józsefet és felszólította, hogy letartóztatása esetén vegye át az általa irányított összeesküvés vezetését. Így lett Grósz József – Mindszenty letartóztatása után – az összeesküvés vezére.

Az összeesküvők: Grósz József érsek, Hagyó-Kovács Gyula jószágkormányzó, Endrédy Vendel rendfőnök, dr. Pongrácz Alajos, a Horthy-fasizmus – majd az amerikai imperialisták – hírszerzője, dr. Hévey László rendőrspicli, majd horthysta minisztériumi tisztviselő – a régi rendszer, a kizsákmányolás és elnyomás haszonélvezői, a nép megrögzött és tudatos ellenségei. Gyűlölték a népet a múltban is, de ezerszeresen gyűlölik ma, mert nem ő értük dolgozik, mert a maga ura lett, mert kezébe vette hazája sorsát.

Grósz József a múltban 50.000 hold föld után húzott jövedelmet. Hagyó-Kovács Gyula 30.000 holdas uradalomnak jószágkormányzója, a Magyar Általános Hitelbanknak és a Salgótarjáni Kőszénbánya részvénytársaságnak igazgatósági tagja volt. Endrédy Vendel, mint a ciszterci rend tartományfőnöke, 46.000 hold föld, több ipari üzem és gyár felett rendelkezett.

Ezt a nép tulajdonába jutott vagyont akarták visszaszerezni, ezért akarták megdönteni a nép hatalmát és visszaállítani az elnyomást, kizsákmányolást, nyomort és tudatlanságot.

Nagykarácsonypusztá a ciszterci rend tulajdona, Endrédy és Hagyó-Kovács „birodalma” volt. Juhász Ferenc így ír az ott dolgozók akkori helyzetéről:

„1941-ben mint cséplőmunkás én is ott voltam Nagykarácsonypusztán. Napi 3–5 kiló búzáért vágtuk a kendert. Az étkezésünk a megromlott gabonából való kenyér és dohos gombóc volt. Ezenkívül bab. Ha megdöglött valami állat, akkor kaptunk húst is, de ezt külön meg kellett fizetni. Fekhelyünk az ököristálló volt, reggelre mindig úgy beköptek bennünket a legyek, hogy alig ismertünk egymásra. A sommások helyzete még a mienknél is rosszabb volt, mert nem tudtak egyáltalán hazamenni tisztálkodni és így ősszel, mikor hazautaztak, kereset helyett tetűt vittek magukkal. Most a rádióközvetítésből is elénk tárul Hagyó-Kovács Gyula

minden gazsága, de pap létére még most is hazudik. Azt mondja, hogy a nős emberek egész kommenciót kaptak. Hadd kérdezzem meg a „méltóságos jószágigazgató urat”, hogy a Gulyamajorban lakó Sütő Ferencet, akinek beteg felesége és három kislánya volt, miért nem sorolta a nősök közé? Mert ennek az embernek csak háromnegyed kommenciót fizetett. Ez a Sütő Ferenc ma a ménesmajori állami gazdaságban dolgozik és munkatársaitól hallottam, hogy 150–200 százalékos eredményt ér el és jó munkájáért jutalomban is részesült. Magamról hadd írjak csak annyit: valaha a cisztercita-birtok cselédje voltam, ma a Néphadsereg hadnagya vagyok.”

Mit akartak tehát Grószék? Azt, hogy aki cseléd volt, legyen újra cseléd, aki „úr” volt, legyen újra úr. A Grósz-per tárgyalásán megmondták maguk a vádlottak is, hogy ezt a régi rendet akarták, visszaállítani.

Dr. Farkas Endre szentszéki ügyész a népbíróság előtt arról vallott, hogy a földreformmal kapcsolatban az összeesküvők egy programtervezetet dolgoztak ki, melyben minden eshetőségre készen pontosan vázolták a teendőket.

Elnök: *Mi volt ennek a programtervezetnek a lényege?*

Farkas: *A lényege az volt, hogy ezt a földreformot megsemmisíteni kívánta.*

Ugyanez volt a tervük az államosított üzemekkel is. Erről az összeesküvők kijelölt „iparügyi minisztere”: dr. Hévey László így vallott:

Elnök: *Mi volt az összeesküvők célkitűzése az uralom átvétele után az államosított üzemek tekintetében?*

Hévey: *Az államosított üzemek, tehát a kereskedelmi vállalatok, ipari üzemek és bányák tekintetében az volt az elgondolás, hogy azokat a volt tulajdonosoknak visszaadjuk.*

Az összeesküvők maroknyi csoportja természetesen nem is gondolhatott arra, hogy saját erejéből váltsa valóra terveit. Külső segítségtől várták a régi úri világ visszaállítását. Ezért léptek szövetségre a háborús gyűjtogató amerikai imperialistákkal a budapesti amerikai követségen keresztül. Akárcsak Mindszenty esetében a Grósz-banda gazdái, parancsolói is az amerikai háborús gyűjtogatók voltak.

Az amerikai imperialisták háborúra, a szabad népek leigázására és országaik kirablására készülnek. Grószék összeesküvése része volt annak a hatalmas összeesküvésnek, amelyet a háborús gyűjtogatók szőnek a népek békéje és szabadsága ellen. Mit mondott Grósz, miért sürgették az amerikaiak, hogy vállalja el a Népköztársaság megdöntése után az államfői tisztet?

„Mert az amerikai követség meglátása szerint minden pillanatban, vagy a legközelebbi jövőben várható volt Jugoszlávia részéről a támadás Magyarország ellen. Tehát rövid időn belül szükség lehetett az államfői tisztség elvállalására” – mondotta Grósz.

Hasonló értelemben vallott a többi bűnös is:

„Az amerikaiak segítségével, külföldről jövő csapatokkal, nemkülönben a nyugaton tartózkodó magyar (fasiszta) csapatokkal együtt kívántuk megdönteni a népi köztársaságot, átvenni a hatalmat és azután a Habsburg Ottót trónra juttatni!” – mondotta Farkas Endre vádlott.

Hévey: *„Mint külső erők, számítás tárgyát képezték a Jugoszláviában levő fegyveres fasiszta magyar csapatok, Oszlányi Kornél vezetésével.”*

Kökényessi: *„Bozsiktól Héveyn keresztül azt az utasítást kaptuk, hogy az Ostenburg-féle katonai szervezetet szélesítsük ki és fegyvereket szerezzünk, hogy ha Magyarországot a nyugati államok, például Amerika vagy Jugoszlávia megtámadnák, akkor mi, a népi demokrácia kormányrendszerét megdöntsük, terrorakciókat hajtsunk végre, valamint diverziós cselekményeket kövessünk el a kormány vezető férfiai, valamint egyéb közéleti férfiak ellen is. Azonkívül szálljuk meg a fő objektumokat, úgymint a minisztériumokat, kaszárnnyakat, a telefont, a rádiót stb.”*

Grószék felkészültek arra is, hogy szörnyű bosszút álljanak a dolgozókon azért, mert szabadon mertek élni, alkotni.

A hatalom átvétele után, amerikai és titóista fegyverek támogatásával következett volna a megtorlás.

„Mészáros Iván a csendőrkerületek felállításának tervét is elkészítette. Az volt az elképzelésünk, hogy a hatalom átvétele után, miután a közigazgatást is kézbevevük, akkor a Mészáros Iván által szervezett csendőrkerületek, illetve csendőrség útján (olyan körülmények közt, mint ahogy 1919-ben történt) vonjuk felelősségre a munkásokat és dolgozó parasztokat.” – vallotta Hévey a tárgyaláson.

Ki volt ez a Mészáros Iván, akire Grósz és amerikai gazdái a munkások és parasztok „felelősségrevonását” bízták?

„Háromszor találkoztam Mészáros Iván csendőrezredessel, akire Grószék a terrorakciók vezetését bízták – írta Peschl József. – Először 1915-ben, az olasz fronton. Mi, honvédek „Rettenetes Iván”-nak hívtuk. Ezt a nevet azért kapta, mert a rábízott századot fényes nappal a lövészárkok elé parancsolta fegyvertisztogatásra. Természetesen az olaszok rengeteg magyar honvédet a halálba küldtek. Másodszor Csikszeredán, 1916-ban találkoztam vele, a Habsburg-uralkodók születésnapján díszszemléjén. A szemle alkalmával az egyik honvéd a hátsó sorban megmozdult, mire Mészáros Iván lovával közénk vágatott és a honvédet halálra gázolta. Harmadszor 1919-ben, a proletárforradalom leverése után láttam. Az Ostenburg-különítményesek fogságába kerültem, mert Piliscsaba-tábor helyettes parancsnoka voltam. Szörnyen megverték, gyalogsági ásóval verték le rólam a ruhát, a rendfokozatom megetették velem. Félév múlva a Margit-körútra kerültem, előlről kezdték a vallatást. Két és fél évig ültem a börtönben. Most ezt akarták megismételni. Még kegyetlenebbül, mint akkor!”

Hasonló szörnyetegek, züllött, elvetemült gonosztevők voltak a többiek is, akikre az összeesküvők számítottak.

Hévey elmondotta, hogy Bozsik „... a belső erők szempontjából megjegyezte, hogy a kulákokra, volt tisztviselőkre, csendőrökre, csendőrtisztekre, volt rendőrtisztekre és katonatisztekre, valamint egyéb népellenes elemekre terjed ki a szervezkedés.”

Az „egyéb népellenes elemek” között voltak szerzetesek, akik a hívők vallásos érzését pénzszerzésre és politikai tüntetésre használták fel. Erről így vallott az egyik pálos pap, Szabó Sándor László:

„A fatimai ájtatosság a rendnek 30.000 forint tiszta jövedelmet hozott, egyben pedig alkalmat adott arra, hogy a vallás örve alatt demokráciaellenes tüntetéseket rendezzünk. Az egész fatimai ájtatosságnál mi „csodáról” beszélünk, pedig tulajdonképpen annyi történt, hogy a portugáliai Fatimában 1917. május 13-a után két kislány és egy kislány arról beszéltek, hogy ők csodát láttak. Erre a hiszékeny emberek tömegei vonultak minden hónap 13-án a gyerekek által megjelölt helyre. Az emberek látták a három gyermeket, azonkívül egy alkalommal, október 13-án egy napfogyatkozást. Mindennek dacára mi ezt használtuk fel arra, hogy bizonyos haszonlesésből ilyen ájtatosságokat rendezzünk, azonkívül pedig a mi felfogásunknak megfelelő demokráciaellenes hangulatot keltünk.”

Elnök: Egyszóval, becsapták a híveket?

Szabó Sándor László: Be.

Szinte szóról-szóra így vallott a pálos-rend főnöke, Csellár István is, azzal a különbséggel, hogy a pálosok egyéb bűneiről is elkottyantott egyet s mást.

Csellár: *A rend felhasználta a vallásos hívők hiszékenységet politikai tüntetésekre és az ájtatosságokat anyagi haszonszerzésre, üzletbiztosításra. Politikai tüntetéseket szerveztünk „fatimai ájtatosság” címen, valamint Mária-napokat Mindszenty vezetésével... A rendnek a befolyt összegekből borkereskedése és kocsmája volt.*

Elnök: Kocsmája? Hol?

Csellár: *A Havas utcában, itt Budapesten. Ezt a kocsmát a rend volt vezetője, Zembrzuský Mihály egyik barátnőjének, Zács Erzsébetnek szerelme viszonzásaként odaajándékozta.*

Az összeesküvés feje, Grósz, meglopta a magyar államot és külföldre csempészette a műkincsnek számító, milliókat érő Kalocsai Kódexet. Meglopta Grósz saját papjait is; kisebb fizetést adott nekik, mint amennyit az államtól felvett számukra.

Az összeesküvők emberei között azonban nemcsak csalók és sikkasztók voltak, hanem gyilkosok is. Vezér Ferenc pálos-pap szovjet katonákat gyilkolt.

A szovjet katonák százezrei adták életüket azért, hogy a magyar népnek elhozzák a szabadságot. A magyar nép örök hálával és szeretettel gondol a szovjet hősekre, akiknek szabad, boldog életét köszönheti. De nem így Vezér, Grósz és a nép más elvetemült ellenségei! Ők halálosan gyűlölték felszabadítóinkat – mert gyűlölték a felszabadult népet. Ezért emelt kezét Vezér a szovjet katonákra.

Elnök: *Miben érzi magát bűnösnek?*

Vezér: *Azért vagyok bűnös, mert 1944 őszén, amikor a Szovjet Hadsereg bevonult, én Pálosszentkúton úgynevezett polgárőrséget szerveztem és vezettem. Ez a polgárőrség az én utasításomra aztán megölt körülbelül harminc szovjet katonát. Elismerem azt is, hogy én is megöltem egy szovjet katonát.*

Elnök: *Miért tudott hat évig bujkálni?*

Vezér: *Mert a katolikus egyház vezetői: Mindszenty József hercegprímás és Grósz József kalocsai érsek, akik tudták, hogy milyen bűnököt követtem el, fölkaroltak és segítettek.*

Vezért nemcsak hogy fölkarolták, de meg is dicsérték. Tetteiről egyházi körökben mint „valóban pálos munkáról” emlékeztek meg s a gyilkos gáztettei jutalmául magától a pápától egy díszes oklevelet, külön pápai áldást kaptak.

Valóban, Grósz mögött felsorakozott a nép minden rendű és rangú ellensége: a régi rendszer minden szemetét, minden züllött és aljas bűnözőt örömmel fogadtak maguk közé.

Még elgondolni is szörnyű, milyen borzalmas vérengzést vittek volna véghez ezek az emberi mivoltukból kivetkőzött, romlott szerzetesek, cselédnyúzó kulákok, a bosszúra szomjazó tiszti banda, összefogva Tito pribékjeivel és az amerikai banditákkal.

Hogy összeesküvésük nem holmi jámbor álmodozás, ártatlan ábránd volt, azt bizonyítja az is, hogy nem várták tétlenül Truman és Tito hordáit, az összeesküvés nemcsak tanácskozásokból állt, hanem komoly és súlyos kártevéseket is hajtottak végre. Erről vallott az egyik összeesküvő.

Balázi: *Az általam vezetett földalatti mozgalom a beszervezett emberek útján kártékony szabotázsstevékenységeket hajtott végre. Megemlítendő és igen veszedelmes volt elsősorban a vonatkisiklások, töméntelen árurongálások, a különféle vonalakon pedig forgalmi akadályok létrehozatala. Ezekben belül egyes szállítmányokat, kocsirakományokat, egész szerelvényekkel, szerszámokkal megrakott árukat a rendeltetési címzett célállomástól egész más állomásra...*

Elnök: *Ellenkező irányba?*

Balázi: *Irányítottuk.*

Grószék tehát minden területen ártottak, ahol csak tudtak. Komoly veszedelmet jelentett ez az összeesküvés dolgozó népünk számára. Pártunk és Rákosi Mátyás elvtárs éberségének, Államvédelmi Hatóságunk jó munkájának köszönhető, hogy sikerült ezt a veszedelmet elhárítani, hogy sikerült az összeesküvést leleplezni. Újra bebizonyítottuk, hogy népünk és államunk elég erős ahhoz, hogy kemény kézzel lesújtsa mindazokra, akik szabadságunkra és függetlenségünkre törnek.

Ne gondoljuk azonban azt, hogy Mindszenty és Grósz összeesküvésének leleplezésével már felszámoltunk minden reakciós erőt az egyházon belül. A régi rend hívei nem adták fel a reményt, hogy a háborúra készülő imperialisták segítségével, tűzzel és vassal visszaszerezzék hatalmukat. A régi rendszernek pedig vannak még hívei a katolikus egyházon belül, sőt nemcsak a katolikus, hanem más egyházakban is.

Reakciós törekvések a többi felekezet egyházaiban

Az imperialisták nemcsak a katolikus egyház leple alá húzódó reakciós elemekre támaszkodnak háborús készülődésükben; 1949-ben Bulgáriában leleplezték az evangélikus lelkészek egy csoportját, amely az USA számára kémkedett.

A református lelkészek között is megtalálhatjuk a régi népnyzó rendszer embereit; mint például Andornaki lelkészt, aki csendőrtiszt volt, vagy Lőke Károly esperest, volt horthysta felsőházi tagot.

A presbiteriumok többségében vagy ott ülnek a kulákok, vagy befolyásuk alatt tartják a presbiteriumot. Ezek a presbiteriumok gócai a termelészövetkezetek ellen, a begyűjtés és a mezőgazdasági munkák ellen folyó aknamunkának.

A zsidó egyházban működő cionisták is gyakran az imperialisták ügynökei. A cionisták – rágalmakat szórva népi demokráciánkra – kivándorlásra akarják csábítani a zsidó felekezethez tartozókat. A cionisták – felekezeti ellentéteket szítva – népünk egységének megbontására törekednek. A kivándoroltatással az imperialistáknak kettős céljuk van: egyrészt olcsó munkaerőt biztosítani, másrészt kijátszani egymással szemben a zsidókat és arabokat, hogy ezzel saját befolyásukat erősítsék.

Figyelmünknek ki kell tehát terjednie a katolikus egyházon túl minden olyan területre, ahol a reakció, a vallásos dolgozók hitével visszaélve, az egyház palástja alatt próbálja folytatni üzemét.

Fel kell vennünk a harcot a különböző szekták ellen is. (Adventisták, jehovisták stb.) Ezek a szekták az amerikai imperializmus irányítása alatt állnak. Kivetik hálójukat azokra a dolgozókra, akik elfordulnak a különböző egyházaktól, de még él bennük a természetfeletti erőktől való félelem. Az ilyen embereket próbálják befolyásuk alá vonni és népi demokráciánkkal szembeállítani. „Tanításuk” szemérmetlen nyíltsággal hirdeti az állampolgári kötelességek megtagadását, a hazaárulást. Azt hirdeti, hogy nem fognak fegyvert hazánk védelmében, ha az imperialista ragadozók szabadságunk és függetlenségünk ellen törnének. Ezek a szekták ugyanúgy ellenségei a népnek, ugyanúgy ügynökei az imperialistáknak, mint a Vatikán irányítása alatt működő katolikus egyházi reakció.

A Vatikán az amerikai imperializmus szolgálatában

A Vatikán a római katolikus egyház központja, a pápa székhelye. A Vatikán Róma városának területén fekszik. Területe 44 hektár; lakosainak száma alig több ezernél. A világ különböző országaiban tartózkodó 70 bíboros, több mint 1500 érsek és püspök, a papok és szerzetesek hatalmas serege azonban a hitvallás tekintetében mind a Vatikánnak, illetve a pápának van alárendelve. Rajtuk keresztül próbál a Vatikán befolyást gyakorolni a katolikusok millióira s próbálja az egyes országokban a maga érdekei szerint befolyásolni a politikai életet.

A Vatikán – a pápai állam – amióta csak létrejött, mindig a reakciós erők támasza volt.

A Mindszenty-per, majd a Grósz-per megmutatta, hogy a népi demokráciánk ellen szőtt összeesküvés mögött ott állt a Vatikán is. A Vatikán nemcsak tudott az összeesküvésről, de támogatta is azt. A Vatikán összekötőkapocs volt az összeesküvők és az amerikai imperialisták között.

A Vatikán nemcsak hazánkban, a többi népi demokratikus országokban is azon dolgozik, hogy az egyházakat még jobban az imperializmus szolgálatába állítsa: A Vatikán politikájának lényege azonos az amerikai imperializmussal: demokráciaellenesség, kommunistaellenesség, szovjetellenesség. Ebben a szövetségben az irányító, a főnök az amerikai imperializmus, a Vatikán pedig ennek segítőtársa.

A Vatikán nem veti meg a földi javakat

A Vatikán és az amerikai imperializmus szövetsége nemcsak politikai érdekközösségen nyugszik. A Vatikán gazdaságilag is közvetlenül érdekelt a kapitalizmus megmentésében, az imperializmus kiszolgálásában, a háború kirobbantásában. A Vatikán ugyanis – miközben álszent módon szegénységet prédikál és szavakban elítéli a kapzsiságot – körömszakadtáig ragaszkodik kizsákmányolás által összeharcsolt vagyonához, a kizsákmányolás fenntartásához. „*A szegények az égben tisztas helyet kapnak, övék lesz a mennyeknek országa és könnyen részesülnek Isten kegyelmében*” – írta XII. Pius 1939-ben az amerikai katolikus papsághoz. A tények azonban arra mutatnak, hogy a Vatikán urai nagyobb fontosságot tulajdonítanak a földi javaknak. Az amerikai nagytőkések jutalékai számukra a döntő s ennek következtében az amerikai befolyás a legerősebb a Vatikánban.

Miközben Olaszország földnélküli parasztsága – a rendőrpribékek golyóitól sem félve – erőszakkal kénytelen földet foglalni, hogy betevő falatját biztosítsa, a Vatikánnak mintegy 750 ezer hektár olasz föld van birtokában.

De a Vatikán nemcsak hatalmas földesúr, hanem óriási tőkeshatalom is. Olaszországban például az iparágak egész sorát ellenőrzi azzal, hogy kezében tartja ezeknek az iparágaknak a részvénytöbbségét. Így lényegileg a Vatikán kezében van az olasz építő- és textilipar, a montecatini robbanóanyaggyárak, továbbá a vasutak és villamosvasutak jelentős része. Az olasz villamosági iparban 7 milliárd, a vegyi iparban 2 milliárd lírával vesz részt a Vatikán. A Vatikánnak ezenkívül több száz bankja van. Ezeket keresztül a Vatikán az olaszországi bankbetétek kétharmad részét tartja kezében.

A Vatikánnak nemcsak Olaszországban van hatalmas vagyona. Érdekeltségei vannak Dél-Amerikában, Spanyolországban, Svájcban, Franciaországban is. A Vatikán többek között a botrányairól hírhedt Monte-Carlo-i játékkaszinónak is részvényese. Azoknak a beruházásoknak, birtokoknak az értéke, amelyeket a Vatikán Olaszország határain kívül ellenőrzése alatt tart, többmilliárd dollárra becsülhető.

A Vatikán tőzsdeügyletekkel is foglalkozik. 1948 végén a Vatikán főpapjai valuta-spekulációval több mint 10 milliárd lírát kerestek. Az előző évben a Vatikán spekulánsai 3 milliárd líra hasznot zsebeltek be, mégpedig úgy, hogy Olaszországban rekedt amerikai katonai felszerelési tárgyakat olcsón megvettek és aztán áruba bocsátották.

Nem veti meg a Vatikán a hadiszállításokból eredő zsíros jövedelmet sem: 1938 óta részvényese az amerikai Guggenheim-hadianyaggyárnak, amely a II. világháború folyamán busás haszonhoz jutott és részvényese az atombomba gyártásban érdekelt Morgan-bankháznak is.

Ezek után lehet-e csodálkozni azon, ha a Vatikán ellensége a haladásnak és a békének? Mindez megadja a Vatikán politikai állásfoglalásának kulcsát. Nem véletlen, hogy a Vatikán, amely a Hitler-fasiszmusnak és Mussolini fasiszta diktatúrájának is hűséges támasza volt, a II. világháború után, amikor a német fasizmus örökébe az amerikai imperializmus lépett, az amerikai imperialisták csatlósává lett.

A Vatikán ellensége a békének

1948-ban a Vatikán és az USA között titkos egyezmény jött létre, amelynek értelmében a Vatikán maradéktalanul alárendeli politikáját az USA kívánalmainak. Az egyezmény szerint az amerikai imperialisták vállalták, hogy rendszeresen anyagi támogatásban részesítik a Vatikánt. A Vatikán viszont elkötelezte magát arra, hogy minden lehetséges eszközzel – lelki terrortól a kémkedésig – elősegíti az amerikai imperializmus világuralmi törekvéseit, háborús terveit.

A Vatikán e feladatra szívesen vállalkozott. Lelkesen támogatja az amerikai imperialisták világuralmi terveit, szovjetellenes propagandáját és háborús készülődéseit, mert ettől reméli a kapitalizmus ingatag, roskadozó rendszerének és saját uralmának megerősítését. Egy új világháborútól reméli az imperializmus láncából és ezzel a Vatikán befolyása alól is kiszakadt népek feletti uralmának visszaszerzését.

A Vatikán sikraszállt a népek függetlenségére törő Marshall-terv megvalósításáért. Áldását adta a támadó Atlanti Szerződésre, amelynek az a célja, hogy katonailag előkészítse a háborút. Nyíltan kiáll Franco – a spanyol Horthy – véres fasiszta rendszere mellett. Minden erejével igyekszik megakadályozni, hogy egységes harci front alakuljon ki a háború ellen.

A Vatikán helyesli az amerikaiak koreai fegyveres támadását, a koreai nép szabadsága elleni gyilkos merényletet. Támogatja az imperialisták törekvését a koreai háború kiszélesítésében, a békemozgalom erejének megbontására törekszik, hogy szabaddá tegye az imperialisták előtt az új világháborúhoz vezető utat.

A Vatikán nemcsak diplomáciai téren támogatja az imperializmust és a reakciót, de felhasználja erre a „lelkek feletti hatalmát” is.

Az amerikai imperialisták utasítására a pápa 1949. július 13-án dekrétumot adott ki arról, hogy kiközösítik az egyházból az összes kommunistákat és mindenkit, aki őket támogatja, akik rájuk adják szavazatukat, aki sajtójukat olvassa vagy terjeszti.

Ily módon a pápa kiátkozta az embereknek millióit, akik támogatják a kommunistákat a békéért, a kenyérért, a szabadságért és függetlenségért vívott harcban. A vatikáni rádió szégyenkezés nélkül beismerte, hogy a pápa által elrendelt kiközösítés az Északatlanti Egyezmény szellemi „alátámasztása”.

A demokrácia és a kommunizmus ellen kiadott pápai dekrétum nem hozta meg a kívánt eredményeket: mint az egyik bíboros elismerte, a dekrétum „eredménytelenül felrobbant bomba”, amely az egyháznak többet ártott, mint használt. A kommunista pártok tovább erősödnek, a békemozgalom egyre szélesebbé válik, még ott is, ahol a Vatikán különösen nagy erővel támad: Olaszországban és Franciaországban.

A Vatikán az imperialisták kémszervezete

Magyarországon a Mindszenty-per és a Grósz-per leplezte le a nép papi talárba öltözött ellenségeit. Csehszlovákiában 1950 végén és 1951 elején tárgyalták két összeesküvés bűnügyét. A két per vádlottjai: négy püspök, két apát, egy pápai prelátus, egy főesperes és hasonlóak. A vádlottak régi kémek; közülük nem egy a Gestapo besúgója is volt. Így Jaroslav Kulač, a prágai Szent Vitus székesegyház kanonoka, Oberhauser Gestapo-tiszt besúgója volt; Stanislav Zela püspök pedig így vallott a csehszlovák papság egy részének hazaárulásáról:

Ügyész: *Vádlott úr, vajon az ön viszonya a Gestapóval, az öné és az érseké egyedülálló jelenség volt-e? Mi volt ezen a téren a helyzet a többi egyházmegyében?*

Zela: *A többi egyházmegye legalábbis tudomásom szerint ugyancsak fenntartották a kapcsolatot a Gestapóval. Ez volt a helyzet például a prágai egyházközségben, úgyszintén Brnoban.*

Ez a hazaáruló, fasiszta banda ellenségesen állt szemben a csehszlovák népi demokráciával; a Vatikán és az amerikai imperializmus parancsára, mint Magyarországon is – összeesküvő, kártevő szervezetet hoztak létre.

Elnök: *Ki vezette a főpapok egész kártevő tevékenységét?*

Kulač: *Ennek az egész tevékenységnek az élén dr. Beran érsek és más főpapok álltak, a hátuk mögött pedig a nunciatúra és a Vatikán.*

Ügyész: *Mit akartak elérni mindezzel?*

Kulač: *Az egésznek célja a népi demokratikus rendszer megdöntése volt.*

Ügyész: *Azt gondolja, hogy olyan erősek voltak, hogy ilyen államcsínyt végrehajthattak volna?*

Kulač: *Nem. Nem voltunk ilyen erősek, de külső segítségre számítottunk.*

Ügyész: *Szóval háborúra számítottak?*

Kulač: *Igen.*

Ugyanilyen módszerekkel működtek Lengyelországban *Hlond* és *Sapeka* bíborosok. Uszítás a pásztorleveleken keresztül; terrorista szervezetek, amelyek merényleteket követtek el a demokratikus államférfiak, a hatóságok képviselői, katonák, munkások és parasztok ellen; rágalmazás és kémkedés – ez volt a lengyel egyházi reakció tevékenysége, amelyet szintén a Vatikán irányított.

Hasonló aljas eszközökkel támad a Vatikán a felszabadult ázsiai népek ellen is. Így a Vatikán utasítására a szöuli úgynevezett apostoli misszió adatokat szolgáltatott az észak-koreai csapatok helyzetéről, ipari célpontokról és ezzel elősegítette az amerikai terrorbombázók gyilkos pusztítását.

Ma már köztudomású, hogy a Vatikán számos kémiskolát tart fenn amerikai monopóliumok költségén, amerikai katonai szakemberek közreműködésével, ahol katolikus lelkészeket és volt S. S. katonákat kémkedésre, terrorcselekmények végrehajtására, rejtjelszolgálatra stb. oktatnak, hogy becsempésszék őket a népi demokrácia országaiba. Ilyen kémiskolák vannak a többi között Rómában, Milánóban, Velencében, sőt az Egyesült Államokban is.

A Vatikán együttműködik a háborús gyújtogatók másik két ügynökségével: a véreskezű Tito-bandával és a munkásáruló jobboldali szociáldemokratákkal is.

1949 nyarán Belgrádba utazott Pietro, a Vatikán államtitkárának hivatalos megbízottja, hogy baráti viszonyt létesítsen a Vatikán és a Tito-banda között. Nem sokkal később a Vatikán már ki is mutatta atyai érzelmeit Tito hóhér uralma iránt: közbenjárt Washingtonban, hogy Tito megkapja a kért „segélyt” az amerikai imperialistáktól. Titóék hóhér-bandája is igyekszik bebizonyítani, hogy az imperialisták ügynökei jól megértik egymást; nemrég engedték ki börtönéből a háborús bűnös Stepinac érseket. Franciaországban és Olaszországban a katolikus pártok szorosan együttműködnek az árulók vezetése alatt álló

szociáldemokrata pártokkal. A pápa áldását adta a munkásegység megbontására törő amerikai szakszervezeti vezérekre is.

A Vatikán tehát ma az amerikai imperializmus egyik legfontosabb ügynöksége, a háborús gyűjtogatók terveinek és tetteinek buzgó feldicsérője, a béketábor ellen folyó harc egyik fontos osztaga. A Vatikán háborús politikájának, bűneinek leleplezése ezért egyben harc az amerikai imperializmus ellen – harc a békéért.

Harc a klerikális reakció ellen

A Grósz-per egyik legfontosabb tanulsága az, hogy az egyházi reakció nem adta fel a harcot; nem tett le arról, hogy megbontsa népünk egységét, aláássa népi demokráciánkat és kémtevékenységgel, összeesküvés szervezésével és más módszerekkel támogassa az imperialisták háborús terveit.

A klerikális reakció a felszabadulás óta nem egyszer szenvedett vereséget. Népi demokráciánk vívmányai ellen intézett támadásaival a dolgozók jelentős része előtt leleplezte önmagát, mint a nép ellenségét. A Mindszenty-per, majd a Grósz-per felnyitotta sok becsületes dolgozó szemét, aki eddig nem látott tisztán a klerikális reakció kérdésében. A felszabadulás óta elért eredményeink megcáfolták az egyházi reakció rágalmaival. Népi demokráciánk gazdaságilag és politikailag egyaránt erősödött, népünk sokat tanult, fejlődött az elmúlt esztendőök során.

Mindezeket a változásokat figyelembevéve, a klerikális reakció megváltoztatta harci módszereit. Kevesebbet támad nyíltan népi demokráciánk ellen. Tudja azt, hogy a nyílt támadással maga ellen hangolná a vallásos dolgozók többségét; de megtanulta azt is, hogy népünk állama elég erős ahhoz, hogy érvényt szerezzen a törvényeknek. Ez a felismerés készítette Grószot is arra, hogy titokban szervezzen összeesküvést a nép ellen.

Ez természetesen nem jelenti azt, hogy esetenként ne lépne fel nyíltan is az egyházi reakció egy-egy embere, rágalmazással és rémhírterjesztéssel uszítva a begyűjtés, a békekölcsön, a munkaverseny ellen. De ezt a reakciós tevékenységet most óvatosabban, vagy illegális úton, megbízható ügynökeink keresztül végzi körmönfont ájtatos kifejezésekbe burkolva.

Az egyházi reakció most mindinkább arra törekszik, hogy a vallásgyakorlás ürügye alatt elvonja a hívek figyelmét „a hitvány földi dolgokról” – mint amilyen az önköltségcsökkentés, a harc a háborús uszítók ellen – és érdeklődésüket a túlvilág felé fordítsa.

A felszabadulás előtti idővel összehasonlítva, több ájtatosságot, búcsújárást, bérmálást stb.-t rendez, hogy a túlzott, úgynevezett „hitbuzgalmi tevékenységgel” elvonja a dolgozók figyelmét a termelés kérdéseiről, a békéért folyó harcról.

Ezt bizonyítja az a tény is, hogy ott, ahol növekszik a templombajárók száma, általában csökken a termelés. Például Egercsehiben 1951. évben fokozódott a templombajárók száma és a bányá teljesítménye alig haladta meg a 70 százalékot; Bélapátfalván, ahol szintén emelkedett a templombajárók száma, a Cementgyár lemaradt a tervteljesítéssel. A klerikális reakció a dolgozók egy részét közömbössé teszi a munka, a termelés iránt; az elmaradottabbakat pedig egyenesen uszítja a termelés növelése ellen.

Az egyházi reakció a búcsúkat és egyéb vallásos megnyilvánulásokat úgy szervezi, hogy azok munkanapokra essenek: ezzel is zavarja a termelést. A rózsaszentmártoni bányauzemből egy búcsú alkalmával a dolgozók 25%-a hiányzott. A felnémeti építkezésen, szintén egy ilyen alkalommal, 300 dolgozó nem jelent meg munkahelyén.

A volt szerzetesek és apácák beszivárognak az üzemekbe is és a klerikális reakció egyéb ügynökeivel együtt uszítanak a munkafegyelem, a szocialista verseny ellen. Ha a dolgozók ébersége nem leplezi le idejében üzelmeiket, súlyos károkat okoznak, sőt a szabotázstól sem riadnak vissza.

Az egyházi reakció, hogy csökkentse a dolgozók munkakedvet, megingassa a jövőbe vetett hitüket, borúlátóvá, csüggedtté akarja tenni őket. „Ez a világ a siralom völgye” – „a gyarló emberi elme mit sem tehet Isten akarata ellen”. Ilyen és ehhez hasonló beszédekkel akarja azt a hitet kelteni, hogy a dolgozó nép nem lehet gazdája hazájának, nem lehet ura saját sorsának.

Emellett az egyház palástja mögött megbúvó reakció igyekszik szorosabbra fűzni kapcsolatait a nép ellenségeivel, elsősorban a kulákokkal. A papképző (teológiai) iskolákra leggyakrabban volt horthysta tiszteket, csendőröket, kulákokat vagy azok gyermekeit veszik fel.

Nem egy esetben fordult elő, hogy papok – például Mosonszentjánoson, Csobádon, Szomoron, Nyergesújfalun és másutt is – az oltárban, vagy a gyóntatószékben élelmiszert és takarmányt rejtegettek; ez előtt miséztek és ezekhez imádkoztak.

A hittanórákat a klerikális reakció arra használja fel, hogy rontsa a gyermekek tanulási fegyelmét, szembeállítsa a gyermeket tanítóival, szüleivel és az ifjúságról oly szeretettel gondoskodó népi demokráciánkkal.

Mindezek a tények arra mutatnak, hogy párttagjainknak fáradhatatlanul kell küzdeniük a klerikális reakció ellen. E harc útját és eszközeit mutatja meg az MDP Központi Vezetősége 1950. május 31-i határozata.

Központi Vezetőségünk határozata a klerikális reakció elleni harcról

Központi Vezetőségünk 1950. május 31-i határozata kimondja: a klerikális reakciót, mint politikai reakciót kell lelepleznünk. A K. V. határozata leszögezi, hogy mi a vallásos dolgozók hitét tiszteletben tartjuk. Csak azok ellen harcolunk, akik a vallást arra használják fel, hogy rajta keresztül szembeállítsák a dolgozókat népi államunkkal és saját érdekeikkel is. Mi, kommunisták, kezdetől fogva tiszteletben tartottuk a dolgozók egy részében meglévő vallásos érzéseket. Elveinkkel homlokegyenest ellenkeznék, ha erőszakkal lépnek fel a vallással szemben, ha a templomok bezárásával, a vallásos emberek kigúnyolásával, a vallásos szertartások betiltásával és más durva, ostoba eszközökkel akarnánk világnézetünket bárkire is rákényszeríteni.

A párt feladata az, hogy vezesse a munkásosztály, a dolgozó nép felszabadító harcát a kizsákmányolók ellen, hogy irányítsa a munkásosztály, a dolgozó nép szocialista építő munkáját. A párt az embereket nem a szerint ítéli meg, hogy vallásosak-e vagy sem, vagy hogy melyik vallást gyakorolják. A kommunista az embereket abból a döntő, életbevágóan fontos szempontból ítéli meg: dolgozók-e vagy kizsákmányolók, a szabadság és a béke hívei-e vagy az elnyomás és a háborúé. De ezen túlmenően mi tudjuk jól, hogy eszméket, elveket erőszakkal senkivel sem lehet elfogadtatni. De ilyen eszközökre nincs is szükségünk, mert a mi helyes, a dolgozók érdekeit híven tükröző világnézetünket a dolgozók könnyen magukévá teszik. Ezért nemcsak valljuk, de a gyakorlatban biztosítjuk a teljes vallásszabadságot az állami életben.

Magánügy-e a vallás?

Pártunk álláspontja az állam és a vallás viszonyának kérdésében az, hogy az *állam szempontjából a vallást magánügynek kell tekinteni*, hogy az egyházat külön kell választani az államtól és biztosítani kell a teljes vallásszabadságot az állami életben.

Mit jelent az állam és a vallás szétválasztása? Ez azt jelenti, hogy az államnak nincs joga kötelezni az állampolgárokat egy bizonyos vallás követésére, nincs joga az egyik vagy másik felekezethez tartozó állampolgárokat üldözni vagy hátrányban részesíteni, nincs joga az állampolgárokat egyházi adó fizetésére kötelezni.

Mit jelent a teljes vallásszabadság az állami életben? Ez azt jelenti, hogy valláskülönbség nélkül, mindenkinek jogában áll vallását gyakorolni. Jogában áll templomba járni, imádkozni, egyházi szertartásokon résztvenni, jogában áll gyermekeit vallásos szellemben nevelni, hitoktatásban részesíteni.

A, vallásszabadság azonban nemcsak ezt jelenti. A vallásszabadság a lelkiismereti szabadság egyik formája. A lelkiismereti szabadsághoz pedig az is hozzátartozik, hogy nem lehet kötelezni a szülőket arra, hogy gyermekeiket az iskolákban hittanra taníttassák, a hitéletet senkinek a számára nem lehet kötelezővé tenni, hogy a felekezetnélküliséget sem szabad üldözni.

Nem egyszer fordult elő olyan felháborító eset, hogy egyes, reakciós papok ráuszították a hitoktatásban részesülő gyerekeket azokra, akik nem járnak hittanórákra. Vannak még olyan papok, akik „kiprédikálják” azokat, akik nem járnak templomba.

A hitoktatásban nem részesülő gyermekek megfélemlítése, a templomba nem járók megszégyenítése ugyanúgy megsérti a Népköztársaságunk Alkotmányában biztosított lelkiismereti szabadságot, mint a vallásüldözés.

A lelkiismereti szabadság természetesen azt is jelenti, hogy pártunk szabadon kifejti tudományos világnézetét és elősegíti, hogy ezt a világnézetet a dolgozók mind szélesebb tömegei ismerjék meg és fogadják el, szemben a tudománytalan, ellenséges, vallásos világnézettel.

A vallás azt tanítja: a társadalom életét, az emberek sorsát egy felsőbbrendű lény, az isteni akarat irányítja.

Pártunk nem ért egyet ezzel a nézettel. Mi, akik tudományos világnézetet vallunk, nem mondunk le sorsunk irányításáról, hanem magunk akarjuk berendezni életünket úgy, hogy abban ne legyen helye az elnyomásnak, a kizsákmányolásnak, a nyomornak.

Mi azt valljuk, hogy az ember nem az imádság vagy a túlvilágra való várakozás, hanem az elnyomók, a kizsákmányolók elleni harc és a saját életét formáló munka révén juthat el a boldogsághoz. Mi azt valljuk, hogy az emberi életet, az emberi társadalmat, valamint a természet fejlődését a társadalom, a természeti fejlődés törvényei irányítják, amelyeket az ember felismerhet és tudatosan felhasználhat. Szerintünk a milliók sorsát eldöntő erő magukban az emberekben, a tömegek tudatos, megfontolt cselekedeteiben rejlik. Aki a vallás tanaiban hisz, az végső fokon nem hihet szilárdan az embernek abban a képességében, hogy átalakíthatja a világot. A munkásosztály nem imádsággal, hanem szervezettségének, eszmei-politikai képzettségének, céltudatos törekvéseinek erejével, harcban jut el a felszabaduláshoz, a szabad, boldog élet útjára.

Mindebből világosan következik, hogy *a vallás a párton belül nem magánügy.*

A vallás tagadja a társadalom átalakításának lehetőségét, vagy legalább is természetfeletti erőtől várja a változást. Pártunk célja: a társadalom átalakítása, a kizsákmányolás megszüntetése, a szocializmus felépítése. A társadalom átalakítása, a szocializmus felépítése a munkásosztály és a vele szövetséges dolgozó parasztság és haladó értelmiség feladata. A munkásosztály, maga köré tömörítve a dolgozó népet, a párt vezetése alatt dolgozik és harcol a szocializmusért.

Teljesen világos, hogy az, aki természetfeletti erők beavatkozásában reménykedik, nem tud következetesen, ingadozás nélkül küzdeni az olyan célért, melynek elérése emberek – a dolgozó nép – feladata. Következetesen csak az tud harcolni a kizsákmányolás ellen, habozás nélkül csak az tud haladni a szocializmus útján, aki ismeri a természet és a társadalom igazi mozgató erőit, aki a dolgozók erejében és képességében bíz.

Ezért érthető, hogy pártfunkcionáriusainktól, azoktól, akik az élcsapat harcát irányítják, joggal elvárja pártunk, hogy szilárdan a mi világnézetünk alapján álljanak. Ha valakitől joggal elvárjuk, hogy cselekedeteit ne egy felsőbbrendű lénytől való félelem, hanem a munkásosztály, a dolgozó nép iránti szeretet és az elnyomók iránti gyűlölet vezesse, akkor elsősorban pártunk funkcionáriusaitól kell, hogy elvárjuk azt.

A Váci Fonógyár pártszervezetének egyik taggyűlésén történt, hogy a vezetőség egy tagját megbírálták, mert templomba jár. Az elvtársnő azzal utasította vissza a bírálatot, hogy vallásszabadság van és hogy megegyezés történt az állam és az egyház között.

Ez a felfogás téves, helytelen magyarázata a vallásszabadságnak és a megegyezésnek. Sem a vallásszabadság, sem a megegyezés nem írja elő – és nem is írhatja elő –, hogy kik álljanak vagy ne álljanak pártszervezeteink élén. Pártszervezeteinket pedig csak olyan elvtársak vezethetik, akiknek világos fogalmaik vannak a társadalmi jelenségek okairól, akik tudományos világnézetünk birtokában határozottan és ingadozás nélkül tudják vezetni a szocializmusért folyó harcot.

Pártunk világnézetének megismerése és elfogadása természetesen nemcsak pártfunkcionáriusaink feladata. Törekednünk kell arra, hogy párttagságunknak az a része is, amely még nem tudott teljesen megszabadulni az egyházi tanítások hatása alól, minél előbb szintén a párt álláspontjára helyezkedjék a vallás kérdésében.

Az a párttag, aki gyerekeit hittanra járátja, vagy aki gyónni jár, aki egyházi szertartásokon vesz részt, öntudatlanul is a reakciót támogatja. A klerikális reakció az ilyen elvtársakat nemcsak hogy igyekszik a maga számára megnyerni, de a tömegek előtt úgy akarja beállítani őket, mint saját híveit. Egyes egyházmegyei hivatalok (mint például a váci is) olyan utasításokat adnak ki, hogy a plébánosok jelentsék, ha egy párttag béralkozik, templomban esküszik vagy rendszeresen jár templomba. A gyónó kommunistáktól így megtudnak párttitkokat s azt az ellenségnek juttatják el. Ezt az anyagot azután szétküldik az egyházmegye papjainak, hogy agitációs érvként használják fel arra, hogy más kommunistákat is meggyőzzenek a vallás szükségességéről.

Mindezt figyelembevéve mondja ki Központi Vezetőségünk határozata: „... *fokozottan kell érvényesíteni a marxizmus-leninizmusnak azt a tanítását, hogy a vallás a párton belül nem magánügy, hogy funkcionáriusaink és tagságunk nevelése a dialektikus materializmus¹ szellemében fokozott kötelességünk.*”

Világnézetünket türelmes felvilágosító munkával terjesztjük

Központi Vezetőségünk határozata, rámutatva a klerikális reakció elleni harc fontosságára, felhívja pártszervezeteink, pártfunkcionáriusaink és egész párttagságunk figyelmét a „baloldali” elhajlások és túlzások veszélyére.

Nem kell eltaszítani tőlünk azokat a demokratikus érzelmű papokat, akik tettekkel mutatják ki hűségüket a dolgozó nép és állama iránt, akik kivették részüket a békekölcsönjegyzésből, aláírták a békeíveket, híveiket többtermelésre, a mezőgazdasági munkák időben történő elvégzésére serkentik. Elítélik az új háborút szító imperializmust és csatlakoznak az egész világot átfogó békemozgalomhoz.

Pártunk megbecsüli és értékeli a néphez hű papság munkáját, amelyet a béke védelmében végez. Ugyanakkor azonban látnunk kell azt is, hogy ha a *politikai* kérdésekben ezek a papok közelednek is hozzánk, a *világnézet* kérdésében továbbra is ellentétes az álláspontjuk. Pártunk világnézete tudományos materialista világnézet; a papságé, állásfoglalásától függetlenül, vallásos. Az áthidalhatatlan világnézeti különbség ellenére a demokratikus érzelmű papok és a klerikális reakció közötti különbség semmibevevése annyit jelentene, mint egy kalap alá venni a béke híveit és a béke ellenségeit.

A demokratikus érzelmű papok azonosítása az egyházi reakcióval – nem az egyetlen formája a baloldali túlzásnak. A tiszaujfalusi tanács elnökasszonya csak azzal a feltétellel adta ki a papnak a fejadagot, hogy a pap maga arassa le a gabonáját. Az ilyen megengedhetetlen magatartás lehetőséget ad a reakciónak arra, hogy vallásüldözésről terjesszen mesét.

¹ A dialektikus materializmus pártunk világnézete, a természet és a társadalom fejlődésének törvényeit feltáró tudomány.

Központi Vezetőségünk határozata szerint: „*A baloldali elhajlásokkal és túlzásokkal szemben nem utolsó sorban azért kell éles harcot folytatnunk, mert alkalmas talajt teremtenek egyes provokációkra az ellenség részéről. (Keresztek ledöntése, kálvária-stációk megrongálása, amelyről az ellenség azt hazudja, hogy a kommunisták csinálták.)*”

A baloldali túlzás veszélye nemcsak a papság s az egyház iránti magatartás terén fenyeget, hanem a párton belül is. Súlyos hiba lenne például az olyan becsületes párttagot, aki vallásos, vagy gyermekét hittanra járattja, egyszerűen reakciónak bélyegezni, vagy kizárni a pártból. Azoknak az öntudatos munkásoknak, akik élen járnak a termelésben, azoknak a becsületes dolgozó parasztoknak, akik példát mutatnak a mezőgazdasági munkák elvégzésében, azoknak a dolgozóknak, akik az első sorokban haladnak a békéért folyó harcban – ha ma még nem is látnak elég tisztán a vallás kérdésében –, ott a helyük pártunk soraiban. De elsősorban ezeknek a dolgozóknak kell világosan megmagyaráznunk a párt álláspontját a vallás kérdésében. Elsősorban ezeket a dolgozókat kell meggyőzni arról, hogy vallásos hitük olyan rés, amelyen keresztül az osztályellenség közel férközhet hozzájuk és befolyást gyakorolhat gondolkodásukra.

Az MDP Központi Vezetősége 1950. május 31-i határozata szerint: „*Az egyházi ideológia elleni harcot a párton belül, a munkásosztály és a dolgozó nép között alá kell rendelnünk a párt politikai főfeladatainak: a párt és a dolgozó tömegek közötti kapcsolatok elmélyítésének, dolgozó népünk egysége megszilárdításának, az ötéves terv megvalósításának. Ebből következik, hogy annak az elvnek az érvényesítésénél: a vallás a párton belül nem magánügy, különbséget kell tenni egyszerű párttagok és funkcionáriusok között és a párthoz való tartozást semmiképpen sem szabad függővé tenni attól, vallásosak-e párttagjaink. Ugyanakkor párttagságunk között folytatott türelmes felvilágosító munkával el kell érniünk, hogy felismerjék: gyermekeik hittanra küldésével, az egyházi szertartásokon való részvétellel öntudatlanul is a klerikális reakció törekvéseit segítik elő.*”

Felvilágosító munkánkat természetesen nem szűkíthetjük le a párttagságra. A babonák, tévhitek elleni harc, a természettudományos ismeretek terjesztése, pártunk világnézetének széleskörű ismertetése azt a célt szolgálja, hogy mind szélesebb tömegek sajátítsák el a tudományos gondolkodás alapjait...

A tömegek a szocialista építés során saját szemükkel, saját munkájukon keresztül nap mint nap tapasztalják, hogy az ember milyen nagyszerű alkotásokra képes. Nap mint nap tapasztalják, hogy az ember képes arra, hogy átalakítsa a természetet és a társadalmat és hogy a világ sora itt a földön és általunk dől el.

A szabad emberek erejének, alkotóképességének nagyszerű bizonyítéka az a hatalmas természetátalakító munka, amely ma a Szovjetunióban folyik. A sztálingrádi víztárolóból hatalmas csatornák segítségével kb. 12 millió hektárnyi területet látnak el vízzel. A kahovkai víztároló révén másfélmillió hektárnyi földet fognak öntözni. A kujbisevi vízierőmű által termelt villamosenergia egymillió hektár föld öntözését teszi lehetővé. Az 1100 kilométer hosszú Turkmén főcsatorna 1 millió 300 ezer hektárnyi területet fog öntözni. A szovjet nép a természet átalakítása sztálini tervének megvalósításával a sivatagoktól és az aszályos pusztáktól több mint 28 millió hektár területet hódít el.

A sztálini erdősítési terv során ültetett erdősávok 112 millió hektár szántóterületen fogják megváltoztatni az éghajlatot. Ez a terület tizenkétszerese az egész magyar szántóterületnek és nagyobb, mint az egész kapitalista Európa szántóterülete. Az erdősávok gátat vetnek a perzselő sivatagi szeleknek, a futóhomoknak és növelik a levegő páratartalmát.

Hazánkban, az ötéves terv során, szintén teszünk lépéseket a természet átalakítása felé. Ötéves tervünk végére 370.000 kat. hold föld kerül öntözés alá és 570 ezer kat. hold területen végzünk erdősítést.

Dolgozó népünk saját, közvetlen tapasztalatából győződik meg arról, hogy sorsát nem természetfeletti hatalmak irányítják; az elnyomás és kizsákmányolás alól felszabadult ember

urává lesz a természetnek és saját sorsának. Dolgozó népünk saját sorsán keresztül érti meg, hogy nem a vallásos szertartások, hanem a tudományos földművelés biztosít bő termést; hogy nem az égi erők biztosítják az állandó munkaalkalmat, a mindennapi kenyeret, hanem a tőkésrendszer felszámolása.

Mégis, ez nem teszi feleslegessé, hogy szívós felvilágosító munkával meggyorsítsuk a tudományos gondolkodás, a tudományos világnézet terjesztését. Népünk minél jobban tájékozódik a természet és a társadalom törvényei felől, minél tisztábban ismeri fel helyzetét, céljait, feladatait, annál gyorsabban haladunk előre a szocializmus építésének útján.

* * *

A klerikális reakció népünk megátalkodott és veszedelmes ellensége. Évszázadokon át támogatta hazánk függetlenségének, népünk szabadságának minden ellenségét. Évszázadok tapasztalatait veti harcba, békét védelmező, szocializmust építő népi demokráciánk ellen.

A klerikális reakció a világalomra törő amerikai imperializmus ügynöksége, a háborús gyűjtogatók egyik osztaga hazánk határain belül. A klerikális reakció elleni harc: harc a békéért, a demokráciáért, a szocializmusért; a háború, a fasiszmus, az imperializmus ellen.

A klerikális reakció leleplezése, a még befolyása alatt álló dolgozók türelmes felvilágosítása elsősorban a kommunisták, de mellettük minden felvilágosult, becsületes dolgozó kötelessége. A békéért, a szocializmusért folyó küzdelemben ma már mellettünk áll a még vallásos dolgozók többsége is. Feladatunk: bevonni e küzdelembe azokat a vallásos dolgozókat is, akik ma még nem látják tisztán, hogy vallásos meggyőződésük nem mond ellent a békéért és szocializmusért folyó harcnak.

Amellett, hogy a hívő katolikusokkal, protestánsokkal stb. együtt küzdünk hazánk felvirágzásáért, a béke megőrzéséért, látnunk kell azt is, hogy e harc vezetőinek – a kommunistáknak – szilárdan megalapozott, tudományos világnézetük kell legyen.

Ha megértjük Központi Vezetőségünk határozatát, annak szellemében folytatjuk harcunkat, akkor az egyházi reakció is végleg vereséget fog szenvedni, mint ahogy vereségre van kárhóztatva minden erő, amely a haladás, a béke, a szocializmus útját akarja eltorlaszolni.

Kérdések

1. hét

1. Mit jelent az, hogy „klerikális reakció?”
2. Miért ellensége a klerikális reakció a magyar nép szabadságának és függetlenségének?
3. Hogyan támadt a klerikális reakció népi demokráciánk ellen a felszabadulástól

Mindszenty leleplezéséig?

(a [3. oldaltól](#) a 11. oldalig)

2. hét

1. Mi volt a Grósz-féle összeesküvés célja és hogyan akarták e célokat elérni?
2. Milyen tanulságokat kell levonni a Grósz-per során szerzett tapasztalatainkból?

(a [11. oldaltól](#) a 20. oldalig)

3. hét

1. Miért áll a Vatikán a háborús gyűjtogatók szolgálatában?
2. Milyen módon és milyen eszközökkel harcol a Vatikán a béke, a demokrácia, a szocializmus ellen?

(a [20. oldaltól](#) a 26. oldalig)

4. hét

1. Mit értünk az alatt, hogy az állam részéről a vallást magánügynek kell tekinteni?
2. Miért nem tekinthetjük magánügynek a vallást a párt szempontjából?
3. Hogyan, milyen eszközökkel kell harcolnunk a klerikális reakció ellen?

(a [26. oldaltól](#) a 38. oldalig)